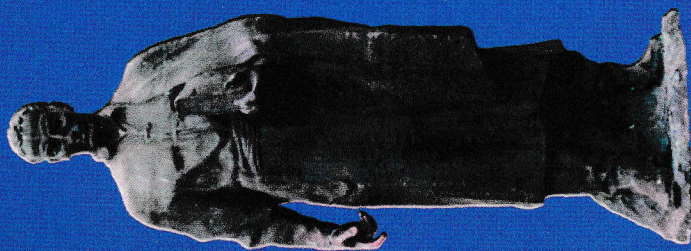

Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції

“ОСВІТА І ДОЛЯ НАЦІЇ”
Антикризовий потенціал
освіти і виховання

2—3 жовтня 2009 р.

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

Інститут вищої освіти АПН України

Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції

«ОСВІТА І ДОЛЯ НАЦІЇ»

Антикризовий потенціал освіти і виховання

2—3 жовтня 2009 р.

Харків
ХНПУ
2009

Редакційна колегія:

Кутява М.Д., д-р філософ. наук, проф., зав. кафедрою філософії — голова;
 Денисенко І.Д., д-р філософ. наук, проф.
 Єфімець О.П., канд. філософ. наук, проф. — заступник голови
 Раїонова І.О., д-р філософ. наук, проф.
 Раїонова Н.В., д-р філософ. наук, проф.
 Садох О.В., д-р філософ. наук, проф.
 Степаненко І.В., д-р філософ. наук, проф.

*Затверджено вченою радою
 Харківського національного педагогічного університету
 імені Г.С. Сковороди*

Ф48 «Освіта і доля нації». Антикризовий потенціал освіти та виховання:
 Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції
 (2—3 жовтня 2009 р.) / Харк. нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. —
 Харків: ХНПУ, 2009. — 156 с.

Збірник містить матеріали доповідей з актуальних проблем освіти і виховання у добу глобальної економічної кризи.

Збірник розраховано на наукових та практичних працівників у галузі освіти, викладачів вищої та середньої школи, докторантів, аспірантів, магистрантів та студентів вищих навчальних закладів.

*Видання здійснене за підтримки
 благодійного фонду АВЕК*

© Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди, 2009

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА, ЇЇ АНТИКРИЗОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ У КРИЗОВИХ КОНТЕКСТАХ

І.Ф. Прокопенко, м. Харків

У мудрого українського народу є дуже багато прислів'їв і приказок, зокрема: «Як почнеш, так і завершиш». Вважаю, що початок минулого року у цілому був удалим, ми здійснили рекордний приріст студентів на І курс, виконали намечений план зміцнення матеріально-технічної бази, суттєво покращили базу факультету фізичної культури і створили умови для оздоровлення, заняття з фізкультури і спорту студентів університету. Ми отримали поповнення молодих викладачів. Рекордним був показник захисту докторських і кандидатських дисертацій. У нас зміцнився спектр спеціалізованих учених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій, їх діє уже п'ять і відновлюється шоста.

Ми значно просунулися у впровадженні сучасних технологій і наблизилися до впровадження інформаційних технологій, дистанційної освіти, що дає змогу вирішувати не тільки освітні, а й економічні проблеми існування університету. Радують показники у численних рейтингах вищих навчальних закладів: ми входимо до чільної трійки кращих педагогічних ВНЗ України і за багатьма показниками маємо абсолютні кращі результати.

І хоч нас не оминули потрясіння, пов'язані з фінансовими питаннями, нам удалося пережити кризу і дефіцит стипендіального фонду, який склав 2 млн. грн.

І головне, нам удалося утриматися від скорочення штатів, ми його обійшли теж за сприяння кафедр і всіх працівників підрозділів університету, які свідомо на два тижні пішли у відпустку, не залишаючи робочого місця, а також студентів, які терпляче чекали своєї стипендії. На жаль, криза має особливості: у неї непомітно входять, але з неї дуже важко виходять. І новий навчальний рік ми, звичайно, будемо планувати з тим, щоб наслідки фінансово-економічної кризи в державі й освіті були найменш помітними для університету, кожного працюючого і того, хто навчається.

Як і в попередні роки, відіграє свою роль запроваджена нова технологія оцінювання досягнень випускників загальноосвітніх шкіл і всіх, хто бажає отримати вищу освіту. Вважаю, що тестові технології в цілому є позитивним моментом, який може суттєво впливати на зміст і якість освіти, особливо в загальноосвітній школі. Ми внесли корективи у навчальні плани, запровадили цілі підрозділи, які пов'язані з менеджментом і моніторингом змісту та якості освіти і підготовкою до впровадження тестових технологій. У нас є поки що єдина в державі спеціалізована кафедра, де зібранися фахівці високого рівня, здатні підготувати нове покоління вчителів, яких не буде лякати сама ідея тестових технологій.

Так трапляється, що корисну, позитивну справу важко впроваджувати у життя. Не було дано часу на поступовий перехід на тестові технології, визначені однакові вимоги як для дорослих, так і для школярів-випускників.

Будувати навчальний процес необхідно на зацікавленості учнів та індивідуальному підході до кожного. Це можливо за умовами створення єдиної системи педагогічної діагностики.

ХРЕСТОМАТІЯ «ІНФОРМАТИКА 10»

Л.С. Колгатіна, А.С. Котенко

Інформатика — це наука котра пліч-о-пліч йде з розвитком ІКТ, ми бачимо, як стрімко розширюються можливості та реалізація даних технологій в суспільстві. Швидкий розвиток цієї науки і відповідної практичної діяльності постійно знаходиться у протиріччі зі змістом навчання, що спонукає до оновлення програм курсу «Інформатика» і розвитку методів та форм викладання. У зв'язку з цим вводиться нова навчальна програма для 9-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Таким чином, виникає потреба в розробці та підборі відповідних матеріалів для викладання даного курсу за новою програмою. Тому актуальним є створення базового комплексу методичних матеріалів та дидактичних розробок з курсу «Інформатика» для загальноосвітніх навчальних закладів. Ця розробка буде корисна для вчителів, молодих спеціалістів педагогічної ниви, а також, студентів педагогічних вузів при вивченні курсу методики навчання інформатики.

Хрестоматія «Інформатика 10» складається з п'яти основних розділів. А саме: 1) «Навчальна програма для 9—12 класів загальноосвітніх навчальних закладів за академічним рівнем»; 2) «Теми навчальної програми 10 класу» (комп'ютерні презентації, текстовий процесор, системи обробки комп'ютерної інформації, служби Інтернету, інформаційні технології у навчанні); 3) «Глидень інформатики»; 4) «Позакласні заходи»; 5) «Шкільні олімпіади».

В свою чергу кожен з них має свою власну структуру та зміст викладального матеріалу:

РОЗДІЛ 1. «Навчальна програма для 9-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів за академічним рівнем» включає навчальну програму (новоясновальна записка, зміст навчального матеріалу, додатки); мету і завдання навчання інформатики; змістові залежності між темами курсу інформатики; розподіл навчальних годин на вивчення розділів програми; детальний опис тем 10 класу.

РОЗДІЛ 2. «Теми навчальної програми 10 класу». Даний розділ містить дидактичні розробки до кожної теми, що вивчаються в курсі «Інформатика» 10 класі, згідно з навчальною програмою для 9-12 класів академічного рівня. Кожна тема включає в себе такі змістові одиниці: 1) тематичний план; 2) критерії оцінювання; 3) словник термінів; 4) тести (в середовищах Microsoft Office (Word, PowerPoint, Access); 5) план — концепти (з уроків подання нових знань, замірлення нових знань, використання знань, узатальнення та систематизації знань).

контролю та перевірки знань, урок з використанням ІКТ, нетрадиційний урок); 6) комплексне завдання; 7) лабораторні роботи; 8) рекомендаційна література.

РОЗДІЛ 3. «Глидень інформатики». Містить приклади розробок проведення тижня інформатики. Тобто, матеріали для проведення позакласних робіт та план їх реалізації.

РОЗДІЛ 4. «Позакласні заходи». В цьому розділі поєднано теоретичний матеріал, який розкриває поняття позакласна робота, основні вимоги до організації позакласної роботи в школі, форми позакласної роботи з інформатики, а також приклади розробок позакласних заходів.

РОЗДІЛ 5. «Шкільні олімпіади». Включає в себе завдання для проведення шкільних та позашкільних олімпіад.

Розроблена хрестоматія «Інформатика 10» містить базовий комплект методичних нотатків для підготовки вчителя до проведення уроку та комплект дидактичних матеріалів, котрі можуть бути використані вчителями загальноосвітніх навчальних закладах для організації навчально-пізнавального процесу школярів. Планується апробація хрестоматії під час вивчення навчального предмету «Методика навчання інформатики» і проходження педагогічної практики студентами Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

ПСИХОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ ЯК УМОВА ЖИТТЕВОЇ СТРЕСОСТІЙКОСТІ.

Т.Б. Тарасова, м. Суми

Глибинне, стрижневе завдання сучасної школи у формуванні громадянина полягає в активній і продуктивній допомозі учням у їхньому життєвому самовизначенні, одним елементів якого є формування активної стресостійкої життєвої позиції на основі психологічної культури.

Що ж являє собою психологічна культура людини, які структура та походження? У найбільш загальному вигляді психологічна культура може розглядатися як один з результатів соціалізації особистості, що виникає внаслідок дії як стихійних, так і цілеспрямовано організованих факторів. Відповідно до цього, можна виділяти два рівні психологічної культури — буденний і науковий. В основі буденного рівня психологічної культури лежать безпосередні життєві уявлення і враження. Цей рівень психологічної культури є результатом стихійного накопичення відповідного життєвого досвіду, який найчастіше буває недостатнім чи навіть негативним. Тому висока психологічна культура на буденному рівні виникає вкрай рідко і має переважно емоційно-інтуїтивну природу.

Науковий рівень психологічної культури передбачає наявність достатньо систематизованих теоретичних знань і є результатом цілеспрямованої навчально-виховної роботи. Залежно від цілей цієї роботи, психологічна

За переконанням А. Арнольдї та М. Фесенко, успішний розвиток ясел-притулків потребує широкої участі громадськості, місцевих культурних сил, лікарів, священників, вчителів, землевласників і сприяння самого населення своєю працею і засобами. Дослідники зазначали, що крім лікарського контролю, вельми бажано, щоб участь у спостереженні за яслами брали місцеві інтелігентні особи. У містах нагляд над яслами беруть на себе жінки-добродійки, які постійно відвідують їх, а іноді навіть чергують в них. У селах відвідини ясел з метою нагляду за їх діяльністю могли б бути доручені священикам, вчителям, місцевим землевласникам. «Постійна присутність в яслах сторонньої інтелігентної особи, в більшості випадків не зв'язаної жодними особистими стосунками з установою, або навіть просто більш менш часті відвідини їх, — зауважував А. Арнольдї, — попереджує масу можливих ухиленнє і зловживань в яслах. Воно рівночасно постійному контролю з боку освіченого суспільства над установою. Принцип цілком голосного, відкритого образу дій повинен лежати в основі такої установи, як ясла, щоб вони могли досягти успішного розвитку» [1, с. 17].

Успіх діяльності ясел, їх популярність серед населення, як відзначав А. Арнольдї, залежить понад усе від завідуючих-наглядачок, від їх любові до справи, від здатності встановити порядок в установі і підтримувати його, від уміння наглядати за маленькими й зайняти старших — згуртувати їх недисциплінований натовп, нарешті, від витримки і такту наглядачки у спілкуванні з дітьми та їх батьками. «Зважаючи на таку важку і відповідальну роль, — твердив А. Арнольдї, — наглядачкою повинна бути цілком інтелігентна жінка, добре поінформована із завданнями установи, якій вона служитиме, і з практичним веденням справи, якщо не за допомогою особистого досвіду, то, принаймні із звітів установ і з літератури предметної відповідальна за життя і здоров'я дітей, наглядачка зобов'язана бути гідною підготовку. Чим старше діти, тим рівень загальної освіти і педагогіки повинен бути вищим» [1, с. 21].

Отже, проведений науковий пошук дозволяє стверджувати, що значну увагу прогресивної громадськості кінця XIX — початку XX століття привернули до себе ясла — заклади збереження здоров'я й виховання дітей дошкільного віку. Зазначимо, що у полі зору вітчизняної інтелігенції були питання визначення основ їх правильної організації, умов відкриття та подальшої успішної діяльності.

Література

1. Арнольдї А. Ясли. Опыт практического руководства к устройству детских яслей. — Спб., 1902. — 116 с.
2. Фесенко М.Н. Ясли, устройство и значение их для бедного класса народа. — Х.: Тип. «Южного края», 1887. — 16 с.

ЗМІСТ

Прокопенко І.Ф. Педагогічна освіта, її антикризовий потенціал у кризових контекстах	3
Троцько Г.В. Компетентності вчителя у період кризи	5
Степко М.Ф. Еволюційне реформування системи вищої освіти, внутрішні та зовнішні фактори	6
Пролєєв С.В. Криза української школи і обдарованість дитини	8
Микитюк О.М. Антикризовий потенціал університетської науки	10
Долгов К.М. Образование и кризис	10
Култаєва М.Д. Суспільство знань: антикризовий потенціал у кризових контекстах	12
Губа А.В. Освітній менеджмент у нових соціальних контекстах	13
Шамрай В.В. Освітній стандарт в суспільстві мобільності	15
Степаненко М.Д. Освіта і держава: криза під час кризи	16
Бойченко М.І. Системні виміри трансформації змісту національної вищої освіти в контексті світової та європейської інтеграції	17
Уваркіна О.В. Ціннісні орієнтації молоді в контексті освітніх інтеграцій	20
Топіха А.М. Народна українська культура: аналіз освітньо-виховних процесів	21
Панченко Л.М. Ціннісні і герменевтичні змісти освіти	22
Дівінська Н.О. Проблеми формування міжкультурної компетентності викладача-філолога засобами інтерактивних технологій навчання	24
Предборська І. Свобода як умова і мета сучасної освіти	25
Максак О.І. Аксиологічні аспекти сучасної західної філософії освіти	26
Онкович Г.В. Медіалогія: входження до науково-освітнього простору	28
Ананій О.В., Пучков О.О. Підготовка військового професіонала за умов глобальної кризи	29
Боднар К.А. Основні цінності громадянського суспільства	30
Романенко М.І., Довгаль С.А. Глобальна освіта в умовах кризи ...	30
Братаніч Б.В., Воронцова Т.В. Соціальна криза та методологічні новації у превентивній освіті	32
Фельдман О.Б. Трансформації ксенофобії як нагальне завдання виховання молоді	33
Роговський О.М. Філософія часу: між номіналізмом і реалізмом ...	34
Григорова Н.В. Антикризовий потенціал світоглядного виховання	35
Степаненко І.В. Пільги для абтурієнтів у контексті вимоги підвищення якості вищої освіти	36

- Радіонова Н.В.** Антикризовий потенціал української філософської традиції 37
- Єфімечко О.П.** Філософські рефлексії Г.С. Сковороди над світоглядними смислами соціокультурних універсалій 39
- Грицай О.М.** Постмодерні концепти розуму в освітянському просторі 40
- Гончаров О.І., Стяглик Н.І., Гончаров Д.О.** Використання принципів побудови та функціонування антропогенних систем для вирішення дидактичних питань 41
- Бондаренко Л.І.** Щодо методологічних засад психоаналітичних досліджень особистості і творчості т.ш. Шевченка 43
- Доценко С.О., Олійник Т.О.** Готовність майбутніх вчителів до прийняття оптимальних рішень як основа забезпечення якості освіти 44
- Левченко Я.Е.** Філософські витоки розвитку ідеї спрямованості особистості 46
- Разуменко О.О.** Педагогічні відносини та їх антикризовий потенціал 48
- Корж Г.** Формування національної ідентичності молоді засобами естетичного виховання 49
- Лебедева В.В.** До питання морального виховання особистості 51
- Штефан Л.А., Стадник А.В.** Дослідницька та проєктивна діяльність студентів у провідних країнах світу 52
- Бикова Т.В.** Феномен «атомарної агресії» і культура сомозбереження 53
- Наумова І.І.** Становлення професійної ідентичності майбутніх вчителів в умовах Болонського процесу 54
- Панасенко О.В.** Взаємозв'язок мови і мислення 55
- Степаненко М.М.** Формування нової економічної культури особистості як один з пріоритетів сучасної освіти 56
- Степаненко Н.Б.** Філософія мистецтва жити: проблеми і можливості концептуалізації 58
- Триняк М.В.** Інтеркультурний діалог як ксенологічний потенціал сучасної освіти 59
- Уханкіна В.** Втрата духовності як криза смислоттєвих основ сучасної особистості 60
- Дяченко К.А.** Моральні виміри освітнього простору 61
- Іноземцева С.В.** Особливості підготовки майбутніх соціальних педагогів до роботи з дітьми з особливими потребами 62
- Рибалко В.К.** Методологічна рефлексія освітніх практик 64
- Конюшенко Н.** Дистанційне навчання з курсу «Теоретичні основи інформатики» 65
- Белявцева Т.В., Шоно Т.С.** Використання засобів Excel для прийняття рішень 66
- Косова К.О., Гризун Л.Е.** Портфоліо вчителя інформатики для підтримки викладання теми «алгоритмізація» шкільного курсу інформатики 66

- Лаптева М.В., Борзюкіна Н.В.** Електронний посібник як засіб збагачення лексики учнів 67
- Лопай С.А.** Проєктна діяльність майбутніх вчителів інформатики 68
- Яциніна Н.О.** Формування інформаційно-технологічної компетентності майбутнього вчителя в умовах кризи 69
- Пономарьова Н.О., Олефіренко Н.В.** Навчання майбутніх вчителів інформатики основам об'єктно-орієнтованого програмування 71
- Гуріна Т.М.** Криза сучасної освіти як чинник глобальної кризи 72
- Колгатіна Л.С., Чепелева І.А.** Методично-дидактичний комплекс «Інформатика-9» 73
- Колгатін О.Г.** Педагогічна діагностика як фактор вдосконалення освіти в умовах глобальної інформаційної кризи 74
- Єфіменко В.С.** Розвиток педагогічної діагностики у навчанні інформатики в умовах інформаційної кризи 75
- Колгатіна Л.С., Котенко А.С.** Хрестоматія «Інформатика 10» 76
- Тарасова Т.Б.** Психологічна культура особистості як умова життєвої стресостійкості 77
- Хоменко Ю.С.** Цілісність духовного світу особистості та антикризовий потенціал екологічної освіти 78
- Мікулак Н.М.** Жіноча ментальність у контексті соціальних змін 80
- Дворніченко Л.Л.** Світоглядні цінності у професійному самовизначенні молоді: антикризовий потенціал оптимістичного світовідчуття 81
- Лаврова Л.В.** Антикризовий потенціал здоров'є зберігаючої освіти 82
- Швидун В.М.** Тенденції та перспективи розвитку педагогічної освіти в Україні 83
- Ватковська М.Г., Карпань І.С.** Освітні передумови самореалізації особистості у кризовому суспільстві 85
- Кожем'якіна О.М.** Політичне виховання як засіб формування культури довіри в кризових умовах сучасної України 86
- Кочубей Н.В.** Нелінійність та складність як методологічні засади сучасної освіти 87
- Гриценко М.В.** Рівний доступ до якісної освіти в Україні: зарубіжний досвід 89
- Дольська О.О.** Ситуація зустрічі «Вчитель — учень»: значення інтерпретаційної раціональності 90
- Шеремет И.И.** Дистанційне навчання як реалізація неперервного образования 91
- Каліна К.Є.** Болонський процес і вища освіта України 92
- Шуть Т.О.** Педагогічна діагностика й моніторинг у процесі формування професійної компетентності майбутніх музичних керівників дитячих навчальних закладів 93
- Толпій Г.С.** Застосування ігрових педагогічних технологій як умова професійного саморозвитку майбутнього вчителя 95

Черножукова Н.Л. Вимоги до спеціаліста з педагогічної підтримки.....	96
Копаниця К.В. Основні підходи до розуміння сутності дидактичної ситуації.....	97
Мальнева О.В. Філософські аспекти становлення особистості вчителя.....	98
Портян М.О. Розвиток ділових якостей студентів педуніверситетів як підґрунтя майбутньої професійної діяльності.....	99
Колова А.Г. Формування умінь ділового спілкування старшокласників в умовах соціокультурної кризи.....	101
Коломійченко С.Ю. Становлення філософії і педагогіки підтримки.....	102
Якиміва О.О. Виховання милосердя як соціальна проблема.....	103
Чен Н.В. Застосування інноваційних форм і методів у процесі навчання студентів педагогічних університетів.....	105
Ажиппо О.Ю. Деякі проблеми фізичної підготовленості, фізичного розвитку й організації учбово-тренувальної роботи зі студентами.....	106
Маліч А.О. Проблема буття бога і філософська культура.....	107
Ярославська Л.І. Інтеграція інформації про педагогічні бар'єри та навчальне співробітництво викладачів і студентів із основним навчальним матеріалом як дидактична умова подолання педагогічних бар'єрів.....	108
Рибалко Л.С. Оволодіння майбутніми вчителями елементами дослідницької діяльності в професійній підготовці.....	110
Васильченко Р.В. Формування світоглядної культури у добу глобалізації.....	111
Довженко Т.О. Риси національного характеру як основа виховання моральності особистості у сім'ї.....	112
Ворожбіт В.В. Погляди І. Златоуста на освіту й виховання і сучасний навчальний процес.....	114
Поляков А.О. Юридична клінічна освіта як засіб підвищення конкурентноспроможності національної професійної освіти.....	115
Брахторіна О.М. Гуманізація освіти шляхом її реформування — один із напрямків стимулювання самовдосконалення особистості.....	116
Сошніков А.О. Розвиток громадянських інститутів як базова умова європейської інтеграції української держави.....	119
Омельченко С.М. Ціннісно-смісловий контекст освіти.....	120
Слесик К.М. Методологічні і методичні орієнтири процесу формування етичної культури в лідерів учнівського самоврядування в умовах моральної кризи.....	122
Годзь Н.Б. Філософський погляд на значення формування екологічної парадигми у системі освіти сучасної молоді.....	124

Штефан Л.В. Формування інноваційної культури викладача в системі підвищення кваліфікації.....	125
Завгородько Л.В. Екологічна культура молоді у добу глобалізації.....	126
Стричинець О.В. Розуміння категоричного силогізму в родо-видовий спосіб.....	127
Бойко О.П. Культура та освіта в глобалізованому світі.....	130
Брагин Ю.А. Специфіка дослідження в науках про дух В. Дільтея.....	132
Філіппова Т.М. Місце категорії цінностей в науках про дух В. Дільтея.....	133
Лисенкова В.В. Явище посередності як загроза формуванню філософської культури та філософського способу життя.....	135
Загрічук І.Д. Національна ідея в системі освіти.....	136
Тимченко К.С. Проблема вибору життєвого шляху людини.....	137
Пожидаєв А.О. Особливості формування організаторських здібностей курсантів у позанавчальній діяльності вищого навчального закладу системи МВС України.....	140
Руденко Н.В. Гендерна ідентифікація студентів вищих технічних навчальних закладів.....	141
Сошнікова О.М. Музей як соціокультурний інститут в контексті національної музейної політики.....	142
Мошенський О.С. Правова культура співробітників органів внутрішніх справ.....	143
Стаднік О.В. Особливості професійної діяльності співробітників державтоінспекції.....	145
Котвицька Н.Л. Дитяча музична школа як осередок підготовки майбутніх музикантів в Україні у другій половині XX ст.....	146
Літостанський Ю.В. Основні завдання й функції виховної роботи з курсантами в сучасних вищих військових навчальних закладах.....	147
Туренко Н.М. Організація ясел як осередків дошкільного виховання у вітчизняній педагогічній думці (кін. XIX — поч. XX ст.).....	148

Наукове видання

Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції

«ОСВІТА І ДОЛЯ НАЦІЇ»

Антикризовий потенціал освіти і виховання

2—3 жовтня 2009 р.

Відповідальний за випуск О.П. Єфімець
Комп'ютерна верстка О.В. Іващенко
Коректор Є.Б. Бланк

Підписано до друку 02.10.2009. Формат 60x90 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 10. Обл.-вид. арк. 11,25
Вид. № 09-009. Зам. № 09-066. Тираж 132 прим. Ціна договірна.

Видавець «ОВС» ТОВ

Україна, 61003 м. Харків, пл. Конституції, 18, к. П.
e-mail: ovs@ovs.kharkov.ua; <http://www.ovs.kharkov.ua>

Свідомство Держкомінформу України
Серія ДК № 331 від 08.02.2001 р.

Віддруковано з готових діапозитивів
в друкарні ДП «Дизайн-проект»
Харків, вул. Студентська, 5/4.